

ที่ นร ๐๑๐๗/๕๐๓๖

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๒๐๒๗๖ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีคณะกรรมการ
พัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอเรื่อง แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพ
การคลังท้องถิ่น) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาแบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่นของ ก.พ.ร. ที่เสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว
เห็นว่าแบบประเมินฯ ดังกล่าวสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล
และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ จึงเห็นด้วยกับแบบประเมินฯ ดังกล่าว โดยมีความเห็นและข้อสังเกต
สรุปได้ดังนี้

๑. การเสริมสร้างศักยภาพทางการคลังท้องถิ่น มีปัจจัยสำคัญที่จะต้องดำเนินการ
ให้เกิดการพัฒนารายได้ท้องถิ่น ได้แก่

๑.๑ การมุ่งปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้จ่าย โดยออกแบบและกำหนดวิธีการ
ใช้จ่ายที่ประหยัด แต่สามารถนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ตามที่ประชาชนต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็น
การใช้จ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดภาระทางการคลังมากเกินไป

๑.๒ การพัฒนาการบริหารจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างเพียงพอ
สำหรับใช้จ่ายในการจัดบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะ ควรมีการเพิ่มรายได้ประเภทใหม่ ๆ สนับสนุน
ให้ระบบภาษีท้องถิ่นมีความเป็นธรรม และลดโอกาสในการหลีกเลี่ยงของผู้มีหน้าที่เสียภาษีท้องถิ่น ทั้งนี้
ประชาชนที่ใช้บริการจากท้องถิ่นอาจจะต้องร่วมกันรับภาระค่าใช้จ่ายตามความสามารถทางเศรษฐกิจ
และตามสัดส่วนของประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีองค์ประกอบหลักที่ค้ำึง ๖ ส่วน ได้แก่ (๑) แนวนโยบาย

ในการพัฒนา...

ในการพัฒนารายได้ท้องถิ่น (๒) การพัฒนาระบบบริหารจัดการ (๓) การสร้างความร่วมมือทางภาษีอากรและฐานข้อมูล (๔) การสื่อสารเพื่อสร้างความโปร่งใสในทางภาษีและความเต็มใจในการจ่ายภาษี (๕) การใช้มาตรการกระตุ้นพฤติกรรมของผู้เสียภาษี และ (๖) การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อขยายฐานภาษีสำหรับ อปท.

๑.๓ การสร้างเสถียรสภาพให้กับการจัดบริการสาธารณะและการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น โดยใช้วิธีการวางแผนการจัดบริการสาธารณะ และการวางแผนการเงินการคลัง และมีการคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่สามารถส่งผลต่อความผันผวนในการจัดบริการสาธารณะและการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น อย่างรอบด้านและเพียงพอ และมีการกำหนดมาตรการรองรับความผันผวนต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างเหมาะสม

๑.๔ การเสริมสร้างศักยภาพของการให้บริการสาธารณะในระยะยาวโดยการวางแผนการลงทุนเพื่อเพิ่มคุณภาพและ/หรือประสิทธิภาพของการจัดบริการ รวมทั้งใช้วิธีการจัดเก็บรายได้ประเภทใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินโครงการลงทุนดังกล่าวให้เกิดความยั่งยืนทางการเงิน

๒. แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น) ของ ก.พ.ร. ดังนี้

๒.๑ ด้านรายได้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีรายได้จากภาษีอากร และค่าธรรมเนียมหลายประเภท เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีป้าย ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้ครอบคลุมถึงศักยภาพด้านรายได้ของ อปท. ควรที่จะกำหนดตัวชี้วัดให้ครอบคลุมทุกประเภทรายได้ของ อปท.

๒.๒ ด้านงบประมาณรายจ่าย เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายของ อปท. จะมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่เป็นภาษีที่รัฐจัดเก็บและแบ่งให้ อปท. รวมทั้งเงินอุดหนุนทั่วไปซึ่งเป็นรายได้หลักที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล โดยจัดสรรเป็นงวดและไม่มีระยะเวลาที่แน่นอนในการจัดสรรทำให้ส่งผลต่อการประเมินประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณของ อปท. นอกจากนี้งบประมาณรายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อปท. บางรายการอาจจะไม่ปรากฏรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) และรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ (BB EvMIS) และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดทำงบประมาณของ อปท. (BBL)

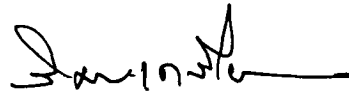
๒.๓ ด้านการเงิน เนื่องจากระเบียบกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. ดังนั้น การประเมินประสิทธิภาพในการรับชำระเงินเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการรับชำระเงิน การเก็บรักษาและการนำส่งเงิน นั้น ควรกำหนดระเบียบดังกล่าวไว้ในกฎหมาย/ระเบียบ/หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องในตัวชี้วัดด้านการเงินไว้ด้วย

๒.๔ ด้านการก่อหนี้ระยะยาว เนื่องจากการก่อหนี้ระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินการคลัง และเป็นภาระงบประมาณของ อปท. การกู้เงินควรคำนึงถึงผลตอบแทนและความคุ้มค่า ที่ อปท. ได้รับ และไม่ควรก่อหนี้ผูกพันในลักษณะที่จะเป็นอุปสรรคด้านการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต และควรกำหนดกฎหมาย/ระเบียบ/และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย เช่น กฎหมายจัดตั้ง อปท. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการกู้เงินขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๖๓ ระเบียบคณะกรรมการ นโยบายและกำกับบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยการกู้เงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๖๑ ฯลฯ

๒.๕ ด้านเงินสะสม เนื่องจากการใช้จ่ายเงินสะสม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ใช้จ่ายเงินสะสมภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ได้แก่ การบริการชุมชนและสังคม กิจกรรมที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้ของ อปท. และกิจกรรมที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน จึงควรกำหนดแนวทางการประเมินและการให้คะแนนตามที่ระเบียบกำหนดไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ฝ่ายเลขานุการฯ

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๐๑ โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๔๐

ผู้ประสานงาน : นายอภิย์ เจริญมิตร ๐๙ ๓๑๔๖ ๓๖๕๘